

Farkas Ferenc

Célegyenesre fordult Az én könyvtáram program

A *Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek* című európai uniós projekt keretében megvalósuló köznevelést támogató könyvtári program előrehaladásáról a Könyv, Könyvtár, Könyvtárosban immár negyedik alkalommal olvashatnak az érdeklődők, így jelen cikk elsősorban a legfrissebb információkat foglalja össze, annak apropóján, hogy 2019. január 30-31-én Egerben megrendezésre került a projekt második évét összefoglaló II. Mérföldkő Konferencia.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kezdeményezett *Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek* bruttó 2 milliárd forintból megvalósuló projekt 2017. február elsején indult és 2020. január végéig tart, tehát a szakmai megvalósítás utolsó évére fordult rá a program. A II. mérföldkő évében is kiemelt szerep jutott a partneri együttműködéseknek intézményekkel, szakmai szervezetekkel. Együttműködési megállapodások alapján a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár partnere a 19 megyei hatókörű városi könyvtár, az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézete, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, a Könyvtárostánárok Egyesülete, a Magyar Olvasástársaság, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és az Informatikai és Könyvtári Szövetség.

A könyvtárhasználati és olvasási szokások témakörében szervezett alapkutatások előkészítése, illetve lebonyolítása, a módszertani ajánlások megfogalmazása, a 90 fejlesztett mintaprogram és azok kipróbálása, illetve a képzések szervezése kapcsán eddig több mint 300 szakember kapcsolódott be a programba. A tervekről, fejlesztésekről és eredményekről két év alatt mintegy 60 rendezvényen – ennek mintegy kétharmada volt saját szervezésű – számoltak be a projekt munkatársai és felkért szakértői. Ezeken a programokon több mint 3600-an vettek részt. Ahogy ez a szám, úgy a január végi egeri konferencián megnyilvánuló érdeklődés – és a programot követően érkezett visszajelzések, értékelések – jelzik, hogy a köznevelési intézményekkel való kapcsolat a közkönyvtárak számára kiemelten fontos kérdés. A konferencia tapasztalatai alapján különösen fontos jelzés volt a

szervezők számára, hogy nagyon sok olyan kolléga is regisztrált az eseményre – csakúgy, mint megyei szakmai bemutatóinkon és workshopjainkon –, akik hasonló rendezvényeken nem, vagy csak ritkán szoktak részt venni.

Néhány adat, aminek figyelembevétele – a helyzetértékelés szempontjából – kiemelkedően fontos:

- A könyvtári intézményrendszer szolgáltatásait a rendelkezésre álló legfrissebb – 2017-es adatok – szerint 1,5 millió beiratkozott olvasó veszi igénybe, a „látens könyvtárhasználók” száma további félmillió. A személyes és távhasználatok száma közelíti a százmilliót. Az olvasók évente mintegy 24 millió dokumentumot kölcsönöznek könyvtárainkból. Azaz a könyvtárak meghatározó szereplői a kulturális intézményhálózatnak. Ugyanakkor ez az adatsor egy pillanatkép, a használói igények változása a könyvtárak mindennapjaiban is érzékelhető.
- A közkönyvtárak szolgáltatásait igénybe vevők körét, létszámát a társadalmi-demográfiai folyamatok erősen befolyásolják. Míg például a KSH adatai szerint 1977-ben 177 ezer gyerek született, addig *Az én könyvtáram* projekt indulásának évében, 2017-ben csak alig több mint 91 ezer, azaz 6-7 év elteltével maximum ennyi új – reményeink szerint olvasó – kisgyerek ül majd be az iskolapadba.
- 2006-ban a KSH interaktív korfa szerint a 0–14 éves korosztályba 1,553 millió gyerek tartozott, és a könyvtárhasználók aránya 28,2 % (TEKE 2006) volt körükben, addig 2017-ben a korcsoportba már csak 1,422 millió fő tartozott, a használói arány 31,1 %-ra nőtt (TEKE-SZAKMA 2017). Ugyanakkor egy évtized alatt 7,7 millióról 5,8 millióra csökkent a kölcsönzött dokumentumok száma a korosztályban. Más megközelítésben viszont a könyvtári rendezvények száma – nemcsak a fenti korosztály számára szervezett – 34,5 ezerrel 113 ezerre nőtt, ebben a használói igényekre való reagálás markánsan megjelenik. A rendezvények, illetve a könyvtárhasználati órák esetében az igények egyértelműen eltolódtak a frontális programok felől az élményközpontú rendezvények és interaktivitást igénylő foglalkozások felé.

A köznevelést támogató könyvtári projekt tervezése kapcsán néhány alapvető kérdés fogalmazódott meg még 2016-ban:

- Tudjuk-e, hogy honnan hová szeretnénk eljutni?
- Ismerjük-e a társadalom, illetve a köznevelési rendszer igényeit?
- Ismeri-e a társadalom, illetve a köznevelési rendszer a könyvtárak szolgáltatásait?
- Hogyan használható a könyvtári szakemberek révén rendelkezésre álló tudástőke? Milyen annak a minősége?
- Szükség van-e szemléletformálásra?

A fenti kérdésekre a megvalósítási tanulmány, illetve az alap kutatások igyekeztek választ adni, a tudástőke felhasználása/felhasználhatósága vonatkozásában pedig egyértelmű volt, hogy a kreativitás megvan, azonban a projektnek támogató tevékenységet kell végezni az adaptálhatóság érdekében.

A projekt indítását követően egy szempontrendszer is meghatározásra került:

- Igényalapú legyen a szolgáltatásfejlesztés.
- Ne (kevésbé) legyen hely- és személyfüggő, hogy hol, milyen szolgáltatások érhetőek el.
- Felkészült könyvtárosok minőségi szolgáltatásokkal tudják segíteni a köznevelés céljainak elérését.

- A projektben megjelenő különböző fejlesztési irányok egymást erősítsék.
- A könyvtárak feladata a hátránykompenzálásban, de a tehetséggondozásban is meg kell jelenjen.
- A módszertani fejlesztések segítsék az infrastrukturális fejlesztések tervezhetőségét.
- A könyvtári szakemberek tudásának megosztása, kooperáció, hálózatosodás. Az adaptáció támogatása.

A négy fejlesztési iránynak (az olvasáskultúra, a digitális írástudás, valamint a szövegértés fejlesztése, illetve könyvtárhasználat és információkeresés) megfelelő módszertani műhelyek működéséről, a kutatásokról korábbi cikkeinkben részletesen beszámoltunk, most részletesebben a mintaprogramfejlesztést és a képzéseinket szeretnénk bemutatni.

Mintaprogramfejlesztés

A projekt első évében történt meg a könyvtári jó gyakorlatok összegyűjtése, és ezekből került kiválasztásra a fejlesztésre szánt 90 mintaprogram. Kiemelt szempont volt a hátrányos helyzetűek bevonása, a végzettség nélküli korai iskolaelhagyók számának csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása. Egyaránt készültek felzárkóztató, hátránykompenzáló és tehetséggondozó mintaprojektek is. A fejlesztésre szánt jó gyakorlatok kiválasztását, a szakterületi fehér foltok meghatározását és ebből következően mintaprogram-fejlesztési javaslatok kidolgozását, a fejlesztések folyamatát az e célra létrehozott munkacsoport segítette. Tagjaira – korábbi fejlesztések révén már tapasztalatokkal rendelkező – szakemberekre az együttműködő partnerek tehetek javaslatot. A bizottság tagjai voltak: Bognár Noémi Erika, Goda Beatrix, Sikaláné Sánta Ildikó, Simon Krisztina, Hámoriné Váczy Zsuzsanna. A fejlesztők egy tágabb szakmai körből (könyvtárostanárok, könyvtári és fejlesztési szakemberek) kerültek ki.

A fejlesztés folyamata

- A könyvtárosok által benyújtott 342 jó gyakorlat tipizálása, értékelése, kiválasztás.
- A kiválasztott mintaprojekt-fejlesztőkkel szerződéskötés, oktatásuk. A fejlesztők megoszlása: 68 könyvtáros, 7 egyéb szakember.
- Egységesített szempontú leíró fejlesztéshez sablon kidolgozása. Modulrendszer kialakítása, ezen belül felkészítő modul az intézményi együttműködések kialakításához, továbbá a NAT-kompetenciák beépítése a fejlesztés folyamatába.
- A fejlesztők mentorálása, konzultációk 2018 májusától szeptember végéig.
- A fejlesztett mintaprogram helyszíni megtekintése 2018 augusztus–szeptemberben. Monitoring vizsgálat kezdete. A szakmai monitoringot a T-TUDOK Zrt. végezte, célunk az volt, hogy folyamatba épített szakmai monitoring támogassa a fejlesztés folyamatát.
- A megvalósuló mintaprogramok kipróbálására 2018-ban októbertől decemberig került sor. Azzal, hogy ezt a feladatot 2019-ről előrehoztuk, az volt a célunk, hogy a projekt utolsó éve a már kész programok megismerésének lehetőségét kínálja. A feladatra 127 intézmény jelentkezett, 90 került kiválasztásra. Minden megyében – a lakosság és települések számának figyelembevételével, az együttműködési megállapodásokban rögzítettek szerint – 4–6 mintaprogram kipróbálása valósult meg, de minden fejlesztési irányhoz kapcsolódva legalább egy mintaprogram megjelent

minden megyében. 2018. október 25 – 2018. december 12. között került sor a kipróbálásra, melyen részt vett a szakmai monitoring képviselője, a fejlesztési csoport egy tagja és a megyei szaktanácsadó. A legfontosabb szempont azonban az volt, hogy a fejlesztő szakember jelenlétében zajlott a kipróbálás, így az adaptáció tapasztalatait be tudta építeni a végleges programba. Ezalatt 2088 fő óvodás és diák kapcsolódott be a kipróbálás folyamatába.

- Az elkészített 90 mintaprojekt leírásának lektorálása. A mintaprogramok megosztása: 21 digitális, 25 könyvtárhasználati, 24 olvasásfejlesztési, 20 szövegértési.
- A kipróbálás után a mintaprojektfejlesztés folyamatának lezárása következett, majd lektorálás és a programok közzétételének előkészítése.
- A mintaprogramok 2019. január 31-től *Az én könyvtáram* portálon elérhetőek, kereshetőek, de szerkesztett változatban 2019 őszén kiadványokban is megjelennek.
- 2019-ben minden megyében szakmai rendezvények, könyvtárpedagógiai workshopok keretében kerülnek bemutatásra a programok.

Az egri konferencia természetesen nem adott módot mind a 90 program bemutatására, de lehetőség nyílt betekinteni Lengyelné Molnár Tünde *Digitális kompetenciák fejlesztése: kihívások és lehetőségek a könyvtárakban* című előadása révén az Eszterházy Károly Egyetem Médiainformatika Intézete részéről a fejlesztésben részt vevő szakemberek alábbi mintaprogramjaiba:

- Komló Csaba: Digitális történetmesélés tabletek segítségével
- Antal Péter: Digitális történetmesélés LEGO Story Starterrel
- Lengyelné Molnár Tünde: Olvasási élmény feldolgozása a XXI. században
- Racsko Réka R2D2, a személyre szabott segítőtárs a digitális univerzumban

A konferencia második napján kerekasztal-beszélgetés zajlott a mintaprogramfejlesztésről. Koglerné Hernádi Ágnes, a fejlesztési csoport vezetője egyértelműen kiemelte annak fontosságát, hogy a programok döntő többsége helyi kezdeményezések továbbfejlesztése volt, melynek során – a mentorok segítségével – a köznevelés igényeire, a NAT-kompetenciák figyelembevételére épült a programok kidolgozása. Goda Beatrix a mentori tevékenység feladatai között ismertette az egységes sablon szerepét, és kitért arra, hogy a kollégákkal jól sikerült a közös munka, nehézséget esetenként az „önbizalom hiánya” jelentett. Vóna Mária mintaprogram-fejlesztő (Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár) a fejlesztői szempontokat mutatta be, míg Szecseiné Pápay Judit kipróbáló könyvtáros, az MKE Gyermekkönyvtáros Szekció elnöke (Ipolyi Arnold Könyvtár, Múzeum és Kulturális Központ) arról számolt be, hogy bár jelentett kihívást, hogy egy egész más környezetben született mintaprogramot – esetében egy olyat, melyet a fővárosban „elitiskolák” diákjai számára alakítottak ki – Törökszentmiklóson a helyi viszonyokra kellett adaptálni, ezt azonban végül sikerült gond nélkül megoldani. Biczák Péternek monitoring szakértőként számos programot volt lehetősége megnézni „élőben”, és fenntartása csak abban a vonatkozásban volt, hogy mennyire lesz a könyvtárosoknak ideje a programadaptációra. Farkas Ferenc szakmai vezető viszont éppen azt emelte ki, hogy jelentős segítséget jelent(het), hogy nem nulláról kell kitalálni egy szolgáltatást, vagy éppen egy pályázat benyújtásánál készen várja az adott könyvtárat egy programcsomag, hogy mondjuk miért van szükség az adott könyvtárban x darab tabletre. Goda Beatrix végül kiemelte, hogy szükségét látja annak, hogy a komfortzónán túl próbálkozzon a szakma, hiszen ezzel saját fejlődését is segíti.

Németh Szilvia – a szakmai monitoringot végző T-TUDOK Zrt. képviselőjében – előadásában több fontos szempontot emelt ki: Nagy szükség van:

- az olvasásfejlesztést megcélzó programokra a könyvtárakban, és külön hangsúlyt érdemes fektetni az információfeldolgozásra és a természettudományos szövegek jobb megértésére;
- a tanulók pozitív önértékelését, pozitív tanulóképét erősítő programok fejlesztésére;
- iskolán kívüli, nem formális tanulási környezetek létrehozására;
- az iskolai oktatás-nevelés külső támogatására, az iskolai programoktól eltérő foglalkozások életre hívása által, illetve
- motivált, értő olvasóvá nevelő programokra.

Értékelésében rámutatott, hogy a programok első – még a kipróbálás előtti – bemutatásakor ezeket állapították meg:

- A projektek zömében jól megfogalmazott célokra játékos és korszerű módszerekkel, jól kidolgozott modulokat hoztak létre. Ugyanakkor voltak – elsősorban a könyvtárhasználat és digitális szövegértés fejlesztés témákban – olyan projektek, amelyek nagyon frontálisak és nem tanulóközpontúak.
- A programok többsége törekszik a szülő és/vagy pedagógus bevonására, de kompetenciáik fejlesztésére már kevésbé. A pedagógus bevonása legtöbbször azt jelenti, hogy rajta keresztül veszi fel a kapcsolatot a könyvtárossal a gyerekekkel, és az ő segítségével méri fel az előzetes tudást, amire építeni, vagy ami alapján szelektálni lehet. Jóval ritkább, hogy a pedagógusok vagy szülők aktív részesei is a programnak.
- A tanórai munkára való építkezés, az iskola és könyvtár szerves kapcsolata még nem sejlik fel.
- A korszerű és játékos élményszerű módszerek alkalmazása gyakori, de itt is nagyon ritka a tanulók valódi önállóságára és kreativitására való építkezés. Azok a programok, amelyek a legélményszerűbbek, gyakran középosztályos közegben valósulnak meg.
- A hátrányos helyzetűek részére létrehozott programok pedig gyakran tűnnek „fapados” változatnak, pedig ezen tanulók számára különösen fontos lenne az igazi élményszerű és az aktív és szabad (kevésbé irányított) részvételükre építő programok biztosítása.

A kipróbálás előtt ennek alapján módosításra kerültek a programok, majd a kipróbálási tapasztalatok alapján ismét visszajelzéseket küldtek a fejlesztőknek.

Javaslatok a következők voltak:

- korszerű, játékos és élményszerű módszertanok használata
- a pedagógusok és szülők aktív bevonása, kompetenciáik fejlesztése
- az iskolával való szerves kapcsolódás kialakítása
- a tanulók önállóságára és kreativitására jobban építkező elemek behozatala
- a program eredményességére reflektáló mérési, értékelési elemek végiggondolása

Fő konklúzióként megállapították: A projekt segítségével, egyértelműen megmozdult a könyvtárosok világa, elindult egyfajta ötletelés és egymás programjának kipróbálása. Ez megmozgatta a helyeket is. A kölcsönös ismerkedéssel motiváltak lettek a résztvevők. De a program megmaradt a könyvtárosok körében, és az eredeti célkitűzéseket, mint a leg-hátrányosabb helyzetű tanulók elérését, vagy az iskolával való aktív kapcsolat kiépítését eddig még kevésbé érte el.

A fejlesztés kiteljesedését a mostani disszeminációs szakasz teszi és teheti teljessé: adott könyvtárak a saját lehetőségeik, környezetük figyelembevételével tudják adaptálni a programokat. Ebben nyújt segítséget a projektben fejlesztett képzések sorozata.

Képzések

Az egri konferencián Németh Katalin portfólió témavezető tutor ismertette a módszertan és a mintaprogramfejlesztéshez kapcsolódó képzés részleteit.

2018-ban fejeződött be az alábbi nyilvános képzések tematikáinak kidolgozása, illetve akkreditációja:

- Hatékony kommunikáció közgyűjteményekben (készítette: Ficzkó Zsuzsanna), 19014-1/2018/KÖZGYÜJT (2018. március 12.)
- A könyvtárosok szerepe a tanulást támogató könyvtári szolgáltatások megvalósításában (készítette: Hámoriné Váczi Zsuzsanna), 24262-1/2018/KÖZGYÜJT (2018. április 17.)

A képzések beindítását megelőzte a képzési rendszer és oktatási adminisztráció kidolgozása. A moodle keretrendszer kidolgozását a Monguz Kft. végezte, először az EFOP projektiroda néhány, oktatással foglalkozó munkatársát készítve fel a moodle használatára. Ezt követően 2018 augusztusában a képzésen oktatók ismerkedtek meg a keretrendszerrel (Képzők képzése), akiknek már a blended képzésre felkért online tutor mutatta be a moodle működését.

A könyvtárosok szerepe a tanulást támogató könyvtári szolgáltatások megvalósításában (24262-1/2018/KÖZGYÜJT)

A tanfolyamok megvalósítása 2018. szeptember 3-án kezdődött. A mérföldkő zárásáig 97 fő kapcsolódott be a képzésbe és további 109 fő regisztrált.

Célja a könyvtárosok felkészítése a köznevelés támogatására (elsősorban a közoktatás által érintett korosztály).

- korszerű ismeretek, módszertani felkészültség a hazai köznevelés támogatása érdekében
- kompetencia alapú, a gyermekek képességeit fejlesztő, a tehetséget kibontakoztató, a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatását elősegítő foglalkozások
- élményközpontúság, a tanulás iránti motivációt felkeltő szervezés

A képzés a települési könyvtárak formális, nonformális, informális oktatási-képzési, illetve az azt támogató tevékenységet megvalósító könyvtári szakembereinek és a projekt megvalósítása során kialakított és működtetett könyvtári szaktanácsadói koordinátori hálózat tagjainak szól. Eredetileg felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező, közkönyvtárban dolgozó szakembereket várt a tanfolyam, de az igények figyelembevételével (sok kisebb településen a gyerekekkel középfokú szakirányú végzettséggel rendelkező munkatárs foglalkozik) 2019-től lehet középfokú – segédkönyvtáros, könyvtári asszisztens – végzettséggel is jelentkezni.

A képzés fő moduljai:

- Pedagógiai feladatok és korszerű oktatási módszerek a könyvtáros munkájában
- A könyvtárak közoktatást támogató szerepe az esélyegyenlőtlenség csökkentésében
- Olvasáskultúra, szövegértés, szövegalkotás fejlesztése

- Információs műveltség, digitális írástudás
- Korszerű interpretációs technikák használata a könyvtárban

A tanfolyam portfóliókészítéssel zárul.

A képzés tematikája és a közreműködő oktatók:

Téma	Oktató
Könyvtárak a 21. században	Fodor Péter
A hazai közoktatás jellemzői, helyzete nemzetközi tanulmányok, mérések tükrében (PISA, PIRLS)	Hámoriné Váczy Zsuzsa
Közösségi innováció a könyvtárakban – hazai és nemzetközi jó gyakorlatok	Kovácsné Koreny Ágnes
Oktatásmódszertan, tipikus egyéni és közösségi képzési, fejlesztési lehetőségek és formák a könyvtárakban; A könyvtárak és a közoktatási intézmények együttműködése; Az egész életen át tartó tanulás LLL keretében megjelenő formák (formális, nem formális, informális tanulás) a könyvtárakban	Simon Krisztina
Moodle e-learning keretrendszer használata	Papp-Danka Adrienn
A könyvtári tanulást támogató programok, foglalkozások gyakorlati megvalósítása	Sikaláné Sánta Ildikó
A tanulás támogatása a végzettség nélküli korai iskolaelhagyók számának csökkentésében. Második esély programok a korai iskolaelhagyóknak, ill. a „veszélyeztetett” tanulóknak. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók oktatásának támogatása sajátos könyvtári eszközökkel. Tehetségbontakoztató támogató programok. Fogyatékosági típusok és a köznevelés.	Hámoriné Váczy Zsuzsa
A könyvtári módszertani fejlesztéseket megalapozó kutatásokról. A projekt szakmai műhelyeinek eredményei új módszertanok kidolgozása az olvasáskultúra, szövegértés területén olvasás- és szövegértést fejlesztő mintaprogramok szervezése a könyvtárban A könyvtárosok speciális lehetőségei, módszertani ismeretei a gyerekek olvasás-szövegértés fejlesztésében. A témában – a projekt keretein belül működő műhelymunka eredményeinek bemutatása, az elkészült tanulmány ismertetése	Péterfi Rita
Könyvtárakban alkalmazott olvasás-szövegértést fejlesztő jó gyakorlatok bemutatása	Béres Judit
Az információs műveltség és digitális írástudás alapfogalmai. A pedagógusok és a könyvtárosok digitális írástudása	Varga Katalin

Téma	Oktató
A tanulást támogató digitális tartalomszolgáltatás a könyvtárakban, információkeresési eszközök és módszerek változásai. Digitális források gyakorlati használata. A tanításban, tanulásban, könyvtári munkában használható online eszközök megismerése és gyakorlati alkalmazásuk. Prezentáció készítése és megosztása.	Márföldi István
Digitális könyvtári marketing; könyvtári weblap, közösségi média használata (Facebook, Instagram) a könyvtári tevékenység népszerűsítésére	Farkas Ferenc
Külföldi trendek, példák, könyvtári gyakorlatok az olvasáskultúra, szövegértés fejlesztésére	Gombos Péter
A tanításban, tanulásban, könyvtári munkában használható on-line eszközök megismerése és gyakorlati alkalmazásuk gamification	Tóth-Jávorka Brigitta
A projekt múzeumi módszertani fejlesztés eredményei, együttműködési lehetőségek	Hadnagy-Portik Piroska
Közösségi innováció a könyvtárakban– jó gyakorlatok, mintaprogramok	Koglerné Hernádi Ágnes

Néhány vélemény és reflexió a tanfolyamok eddigi résztvevőitől:

„Igazi kis közösségek, jó kapcsolatok és – az ország távoli könyvtárosai közötti – ismeretségek jöttek létre.”

„Pedagógiai és szociális kompetenciámat nagymértékben fejlesztették az új ismeretek.”

„Valódi, használható tudással lettünk gazdagabbak.”

„Sokkal hatékonyabban fogok tudni dolgozni.”

„Nagyon fontos útravalókat is adott.”

„A tanult módszerekkel munkahelyemen a közös munkát innovatívabbá tehetem.”

„A képzés az átadott sokoldalú ismeretanyagán túl interaktivitásával lehetőséget teremtett a szakmai konzultációra a könyvtári szakemberekkel és kollégákkal.”

A konferencián felvetődött, hogy a tanfolyamokon elkészülő portfóliók is használhatóak lehetnek a könyvtáros közösség számára. A témavezetők így a közeljövőben válogatást készítenek belőlük és ezek is elérhetőek lesznek a projekt portálján.

Az én könyvtáram program 2019-ben a képzések – beleértve az idén induló kommunikációs képzéseket is – és rendezvények révén szeretné eljuttatni a fejlesztés szakmai eredményeit a szakmához. Ezt segíti az idén két ütemben megjelenő szakmai kiadvány-sorozat is. 2019 őszén pedig sor kerül egy könyvtár- és olvasásnépszerűsítő kampányra és a lakossági közvéleménykutatások második felmérésére is.

Az én könyvtáram programról további információ az alábbi felületeken található, portálunkon elérhető az egri konferencia előadásainak prezentációsora is:

- www.azenkonyvtaram.hu
- www.facebook.com/azenkonyvtaram
- www.instagram.com/azenkonyvtaram/